

Αίτηση για την έκδοση προδικαστικής απόφασης, την οποία υπέβαλε το Tribunale di Rossano (Ιταλία) στις 5 Ιανουαρίου 2010 — Franco Affatato κατά Azienda Sanitaria Provinciale di Cosenza, Azienda Sanitaria n.3 di Rossano

(Υπόθεση C-3/10)

(2010/C 63/55)

Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική

Αιτούν δικαστήριο

Tribunale di Rossano

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Ενάγων: Franco Affatato

Εναγομένη: Azienda Sanitaria Provinciale di Cosenza, Azienda Sanitaria n.3 di Rossano

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Προσक्रούει στη ρήτρα 2, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού, η οποία ενσωματώνεται στην οδηγία 1999/70/EK (1), εθνική κανονιστική ρύθμιση, όπως η εισαχθείσα με το άρθρο 8, παράγραφος 1, του νομοθετικού διατάγματος 468/97 και με το άρθρο 4, παράγραφος 1, [του νομοθετικού διατάγματος] 81/00 για τους εργαζομένους LSU [lavoratori socialmente utili] [παρέχοντες εργασία κοινωνικής ωφελείας]/LPU [lavoratori di pubblica utilità] [παρέχοντες εργασία δημοσίας ωφελείας], η οποία, αποκλείοντας την εγκαθίδρυση σχέσεως εργασίας υπέρ των εργαζομένων τους οποίους διέπει, αποκλείει περαιτέρω τη δυνατότητα εφαρμογής της κανονιστικής ρυθμίσεως περί των σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου, με την οποία μεταφέρεται στην εσωτερική έννομη τάξη η οδηγία 1999/70/EK;
- 2) Επιτρέπει η ρήτρα 2, σημείο 2, της συμφωνίας-πλαisiού, η οποία ενσωματώνεται στην οδηγία 1999/70/EK, να περιληφθούν μεταξύ των μη εμπιπτόντων στο πεδίο εφαρμογής της προσώπων εργαζόμενοι, όπως οι παρέχοντες εργασία κοινωνικής/δημοσίας ωφελείας, το καθεστώς των οποίων διέπεται από τα νομοθετικά διατάγματα 468/97 και 81/00;
- 3) Εμπίπτουν οι εργαζόμενοι για τους οποίους γίνεται λόγος στο ερώτημα 2 στην έννοια των «εργαζομένων ορισμένου χρόνου» της ρήτρας 3, σημείο 1, της συμφωνίας-πλαisiού η οποία ενσωματώνεται στην οδηγία 1999/70/EK;
- 4) Προσक्रούει στη ρήτρα 5 της συμφωνίας-πλαisiού, η οποία ενσωματώνεται στην οδηγία 1999/70/EK, και στις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως [και] της απαγορεύσεως των διακρίσεων κανονιστική ρύθμιση περί των εργαζομένων σε σχολεία (βλ., ειδικότερα, άρθρο 4, παράγραφος 1, του νόμου 124/99 και άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α, της υπουργικής αποφάσεως 430/00), η οποία επιτρέπει τη μη αιτιολόγηση της συνάψεως της πρώτης συμβάσεως ως ορισμένου χρόνου, αιτιολόγηση την οποία προβλέπει εν γένει η εθνική νομοθεσία για οποιαδήποτε άλλη σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου, καθώς και την ανανέωση των συμβάσεων ανεξαρτήτως της υπάρξεως ή μη πάγιων και διαρκών αναγκών, και η οποία δεν ορίζει τη μέγιστη συνολική διάρκεια των συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας ορισμένου χρόνου και τον αριθμό των ανανεώσεων των εν λόγω συμβάσεων ή σχέσεων εργασίας αλλ' ούτε προβλέπει συγκεκριμένη χρονική απόσταση μεταξύ των ανανεώσεων, συμπίπτουσα, στην περίπτωση των αναπληρωτών διδασκόντων, με τις θερινές διακοπές κατά τη διάρκεια των οποίων αναστέλλεται ή περιορίζεται σημαντικά η εκπαιδευτική δραστηριότητα;
- 5) Μπορεί το corpus των κανονιστικών διατάξεων περί των εργαζομένων σε σχολεία, όπως αυτό περιγράφηκε, να θεωρηθεί πλέγμα ισοδυνάμων νομοθετικών μέτρων για την πρόληψη των καταχρήσεων;
- 6) Μπορούν τα νομοθετικά διατάγματα 368/01 και 165/01 να θεωρηθούν, κατά το άρθρο 2 της οδηγίας 1999/70/EK, διατάξεις φέρουσες τα χαρακτηριστικά κανονιστικής ρυθμίσεως εφαρμογής της οδηγίας 1999/70/EK όσον αφορά τις σχέσεις εργασίας ορισμένου χρόνου παρεχομένης σε σχολεία;
- 7) Μπορεί, για τους σκοπούς της άμεσης εφαρμογής του κοινωνικού δικαίου, να θεωρηθεί ως κρατικός οργανισμός νομικό πρόσωπο το οποίο φέρει τα χαρακτηριστικά των Poste Italiane S.p.a. [Ιταλικά Ταχυδρομεία Α.Ε.], ήτοι:
  - ανήκει στο Δημόσιο·
  - υπόκειται στον έλεγχο του Δημοσίου·
  - όλες οι δραστηριότητες ουσιαστικού και λογιστικού ελέγχου του ασκούνται εν γένει από το Υπουργείο Επικοινωνιών, το οποίο επιλέγει τον φορέα παροχής της καθολικής υπηρεσίας και θέτει τους σχετικούς με την εν λόγω υπηρεσία στόχους·
  - παρέχει υπηρεσία κοινής ωφελείας προέχοντος γενικού συμφέροντος·
  - ο προϋπολογισμός του αποτελεί μέρος του κρατικού προϋπολογισμού·
  - το κόστος της παρεχόμενης από αυτό υπηρεσίας καθορίζεται από το Δημόσιο, το οποίο παρέχει στο νομικό πρόσωπο το κονδύλιο για την κάλυψή του κατά το μεγαλύτερο ποσοστό;
- 8) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 7, μπορεί είτε ο τομέας δραστηριοποίησεως του εν λόγω οργανισμού είτε το σύνολο του προσωπικού το οποίο αυτός απασχολεί να θεωρηθεί ότι ανάγονται σε ειδικό τομέα ή ειδική κατηγορία εργαζομένων αντιστοίχως, κατά τη ρήτρα 5 της οδηγίας, για τους σκοπούς της διαφοροποίησεως των περιοριστικών μέτρων;

- 9) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ερώτημα 7, προ-σक्रούει στη ρήτρα 5 της οδηγίας 1999/70/EK, per se ή σε συνδυασμό με τις ρήτρες 2 και 4, και στις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως [και] της απαγορεύσεως των διακρίσεων, διάταξη όπως αυτή του άρθρου 2, παράγραφος 1 bis, του νομοθετικού διατάγματος 368/01, η οποία επιτρέπει τον καθορισμό ημερομηνίας λήξεως σε περίπτωση συμβάσεως εργασίας συγκεκριμένου προσώπου, χωρίς να συντρέχει ειδικός λόγος, ή απαλλάσσει το πρόσωπο αυτό, εν αντιθέσει προς τους περιορισμούς που επιβάλλει εν γένει η εθνική κανονιστική ρύθμιση (άρθρο 1, παράγραφος 1, του νομοθετικού διατάγματος 368/2001), από την υποχρέωση να εκδίδει εγγράφως και, σε περίπτωση αμφισβητήσεως, να αποδεικνύει τους τεχνικούς λόγους ή τους αναγόμενους στις ανάγκες παραγωγής, οργανώσεως ή αναπλήρωσεως του προσωπικού λόγους οι οποίοι υπαγόρευαν τη σύναψη της συμβάσεως ως ορισμένου χρόνου, λαμβανομένου υπόψη ότι είναι δυνατή η παράταση της αρχικής συμβάσεως για αντικειμενικούς λόγους και για τη θέση εργασίας για την οποία είχε συναφθεί η σύμβαση ως σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου;
- 10) Αποτελούν το νομοθετικό διάταγμα 368/01 και το άρθρο 36, εδάφιο 5, του νομοθετικού διατάγματος 165/01 γενική κανονιστική ρύθμιση εφαρμογής της οδηγίας 1999/70/EK καθόσον αφορά τους κρατικούς λειτουργούς, λαμβανομένων υπόψη των εξαιρέσεων από τις εν λόγω γενικές διατάξεις όπως αυτές θα προκύψουν από τις απαντήσεις στα ερωτήματα 1 έως 9;
- 11) Ελλείπει διατάξεων επιβαλλουσών κυρώσεις ως προς τους παρέχοντες εργασία κοινωνικής/δημοσίας ωφελείας και τους εργαζομένους σε σχολεία, όπως αυτοί περιεγράφησαν ανωτέρω, προσκρούει στην οδηγία 1999/70/EK και, ειδικότερα, στη ρήτρα 5, σημείο 2, στοιχείο β', αυτής η κατ' αναλογία εφαρμογή κανονιστικής ρυθμίσεως προβλέπουσας απλώς την καταβολή αποζημιώσεως, όπως συμβαίνει με το άρθρο 36, παράγραφος 5, του νομοθετικού διατάγματος 165/01, ή μήπως η ρήτρα 5, σημείο 2, στοιχείο β', εισάγει αρχή προτιμήσεως ούτως ώστε οι οικείες συμβάσεις ή σχέσεις εργασίας να συνάπτονται επί αόριστο χρόνο;
- 12) Προσκρούει στις κοινοτικές αρχές της ίσης μεταχειρίσεως [και] της απαγορεύσεως των διακρίσεων, στη ρήτρα 4 και στη ρήτρα 5, σημείο 1, τυχόν διαφοροποίηση του καθεστώτος κυρώσεων στον τομέα του «προσωπικού των κρατικών οργανισμών», λαμβανομένης υπόψη της φύσεως της σχέσεως εργασίας, ήτοι του εργοδότη, ή στον τομέα των εργαζομένων σε σχολεία;
- 13) Εφόσον προσδιορισθεί, με τις απαντήσεις στα προηγούμενα ερωτήματα, το εσωτερικό πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 1999/70/EK ως προς το Δημόσιο και τους εξομοιούμενους με αυτό οργανισμούς, προσκρούει στη ρήτρα 5 κανονιστική ρύθμιση, όπως αυτή του άρθρου 36, παράγραφος 5, του νομοθετικού διατάγματος 165/01, η οποία επιβάλλει στο Δημόσιο απόλυτη απαγόρευση όσον αφορά τη μετατροπή των σχέσεων εργασίας, ή σε ποιους πρόσθετους ελέγχους πρέπει να προβεί ο εθνικός δικαστής για τη μη εφαρμογή της απαγορεύσεως δημιουργίας σχέσεων εργασίας αορίστου χρόνου με τους εν λόγω δημόσιους φορείς;
- 14) Πρέπει η οδηγία 1999/70/EK να εφαρμόζεται πλήρως στην Ιταλία ή η μετατροπή των σχέσεων εργασίας με τη Δημόσια Διοίκηση είναι αντίθετη προς τις θεμελιώδεις αρχές της εσωτερικής έννομης τάξεως, οπότε η ρήτρα 5 πρέπει να εφαρμόζεται μόνον εν μέρει, ως συνεπαγόμενη αποτέλεσμα αντίθετο προς το άρθρο 1, παράγραφος 5[ΣΤΜ. άρθρο 4, παράγραφος 2], της Συνθήκης της Λισσαβόνας, καθόσον δεν γίνονται σεβαστές η θεμελιώδης πολιτική και συνταγματική δομή ή οι ουσιαστικές λειτουργίες της Ιταλίας;
- 15) Επιβάλλει η ρήτρα 5 της οδηγίας 1999/70/EK, η οποία, σε περίπτωση απαγορεύσεως της μετατροπής της σχέσεως εργασίας, προβλέπει τη λήψη μέτρου εγγυωμένου την προστασία των εργαζομένων κατά τρόπο αποτελεσματικό και ισοδύναμο σε σχέση με ανάλογες καταστάσεις της εσωτερικής έννομης τάξεως, με σκοπό την επιβολή κατάλληλων κυρώσεων όταν πρόκειται για καταχρήσεις οφειλόμενες στην αθέτηση της ρήτρας 5 και την εξάλειψη των συνεπειών της παραβιάσεως του κοινοτικού δικαίου, την υποχρέωση να λαμβάνεται υπόψη, ως ανάλογη κατάσταση της εσωτερικής έννομης τάξεως, η σχέση εργασίας αορίστου χρόνου με το Δημόσιο, στην οποία θα είχε δικαίωμα να υπαχθεί ο εργαζόμενος εάν δεν ίσχυε το άρθρο 36, ή, μια σχέση εργασίας αορίστου χρόνου με φυσικό ή νομικό πρόσωπο, έναντι του οποίου η σχέση θα είχε χαρακτηριστικά σταθερότητας ανάλογα προς εκείνα μιας σχέσεως εργασίας με το Δημόσιο;
- 16) Επιβάλλει η ρήτρα 5 της οδηγίας 1999/70/EK, η οποία, σε περίπτωση απαγορεύσεως της μετατροπής της σχέσεως εργασίας, προβλέπει τη λήψη μέτρου εγγυωμένου την προστασία των εργαζομένων κατά τρόπο αποτελεσματικό και ισοδύναμο σε σχέση με ανάλογες καταστάσεις της εσωτερικής έννομης τάξεως, με σκοπό την επιβολή κατάλληλων κυρώσεων όταν πρόκειται για καταχρήσεις οφειλόμενες στην αθέτηση της ρήτρας 5 και την εξάλειψη των συνεπειών της παραβιάσεως του κοινοτικού δικαίου, την υποχρέωση να λαμβάνεται υπόψη για την κύρωση:
- α) ο απαιτηθείς για την ανεύρεση νέας θέσεως εργασίας χρόνος και η αδυναμία προσβάσεως σε θέση εργασίας η οποία εμφανίζει τα χαρακτηριστικά για τα οποία έγινε λόγος στο ερώτημα 15·
- β) ή, αντιστρόφως, το ύψος των αποδοχών τις οποίες θα είχε λάβει ο εργαζόμενος σε περίπτωση μετατροπής της σχέσεως εργασίας από ορισμένου σε αορίστου χρόνου;

(1) EE L 175, σ. 43.